

Samenvatting Soortenstandaard Kleine modderkruiper

Deze samenvatting geeft de belangrijkste punten uit de soortenstandaard, die is opgesteld in het kader van de Flora- en faunawet. Op 1 januari 2017 is de Flora- en faunawet vervangen door de Wet natuurbescherming. De provincies gebruiken voorlopig nog deze soortenstandaards als richtlijn. Op den duur vervangt Bij12 (de uitvoeringsorganisatie van de provincies) deze soortenstandaards door *factsheets*. Regelink Ecologie & Landschap stelt te zijner tijd ook van deze *factsheets* overzichtelijke samenvattingen beschikbaar.

1. Ecologische informatie

De kleine modderkruiper is een tot 13 cm lange vis, met op de flanken een rij vlekken en zes tastdraden rond de bek. De soort leeft in stilstaande en langzaam stromende wateren zoals sloten, greppels, beken, kanalen en oeverzones van meren en plassen. De kleine modderkruiper komt in bijna heel Nederland voor, maar ontbreekt op de Veluwe en in Zeeland. Over de aantalsontwikkelingen is niets bekend.

2. Bescherming

Kleine modderkruipers mogen niet worden gedood of verontrust en hun voortplantingswateren zijn beschermd. In bepaalde gevallen kan gewerkt worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Als te verwachten is dat bij een ingreep verstoring van kleine modderkruipers of hun leefgebied zal plaatsvinden moet een ontheffing van de Wet natuurbescherming worden aangevraagd. Deze wordt verleend als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan en de ingreep een wettelijk erkend belang dient. Vooraf moet meestal onderzoek naar de situatie ter plekke plaatsvinden.

3. Onderzoek

Aanwezigheid van de kleine modderkruiper kan door een vissendeskundige worden vastgesteld met behulp van een schepnet (maaswijdte 3 mm, netgrootte 70 x 40 cm) of elektrovisen. Onderzoek kan het beste tussen april en oktober plaatsvinden. Een uitgebreide steekproef kan voldoende zijn. De verschillende functies die een gebied voor de soort kan vervullen, moeten worden vastgesteld of op basis van *expert judgement* worden ingeschat. Het gebruik van eerder verzamelde gegevens kan zinvol zijn.

4. Beschermingsmaatregelen per activiteit

Ingrepen die nadelig kunnen zijn voor de kleine modderkruiper, zijn onder andere:

- schonen en baggeren van watergangen,
- verlagen van het waterpeil, dempen of tijdelijk droogleggen van watergangen,
- aanleg van een duiker, gemaal of waterkrachtcentrale,
- verandering van waterkwaliteit.

Nadelige gevolgen zijn voor een groot deel te voorkomen door tussen augustus en april te werken en buiten vorstperioden. In welke periode het beste gewerkt kan worden, hangt af van de ingreep.

Als machines nodig zijn, moeten die zo gekozen worden dat daarmee zo min mogelijk slachtoffers gemaakt worden. Door diepere delen te maken en/of nieuwe watergangen te graven kunnen dieren een veilig heenkomen vinden.

Het dempen van watergangen moet in compartimenten gebeuren; bij brede watergangen wordt eerst het midden gedempt. Na verlaging van de waterstand worden zoveel mogelijk kleine modderkruipers afgevangen en op geschikte plaatsen in de omgeving teruggezet. In de winter zijn concentraties vaak aanwezig op plaatsen met sneller stromend water, zoals bij duikers.

Mitigerende maatregelen zijn onder andere het ontzien van delen met veel kleine modderkruipers, het realiseren van natuurvriendelijke oevers en het aanleggen van een passeerbare plaats bij een barrière.

Bij grote projecten moet gefaseerd gewerkt worden, waarbij minimaal 25% van de watergangen geschikt blijft als leefgebied. Ook is daarbij het opstellen van een ecologisch werkprotocol en begeleiding door een deskundige noodzakelijk.